

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 3C/40/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200419
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Bitalová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8514200419.5

Rozhodnutie

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Oľgou Bitalovou v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, pr. zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanému U. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A. S. XXX, zast. opatrovníkom pre toto konanie O. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, X. S., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, IČO: 42 264 154, právne zastúpené JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob v konaní o zaplatenie 178,38 eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Žiadnemu z účastníkov súd n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

Žalobca je p o v i n n ý uhradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 69,77 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal na tunajší súd proti žalovaným návrh na zaplatenie sumy 178,38 eur s príslušenstvom.

Svoj návrh odôvodnil tým, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2011 bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní postúpená Slovenskou sporiteľňou, a.s. Tomášikova 48, Bratislava na žalobcu. Právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným dňa 24.11.2005 zmluvu č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania a splácania peňažných prostriedkov a ďalšie náležitosti sú uvedené v zmluve a Všeobecných obchodných podmienkach. Po právnom rozbere týkajúcom sa posúdenia zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 ako absolútneho obchodu a nemožnosti aplikovať na takýto právny vzťah § 52 až 54 Občianskeho zákonníka ďalej žalobca uviedol, že pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predstavovala sumu 1 391,15 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1 015,43 eur, riadneho úroku vo výške 165,44 eur, úroku z omeškania vo výške 210,28 eur a ostatného príslušenstva vo výške 0 eur. Sumu 210,28 eur predstavujúcu úrok z omeškania si žalobca neuplatňuje. Podľa zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 723,63 eur, ktorý mal byť splácaný v splátkach po 19,82 eur vždy k 10. dňu v mesiaci. Žalobca si uplatňuje v tomto konaní splátky úveru splatné od 10.3.2010 do 10.11.2011 v počte 9 v celkovej výške 178,38 eur. Zároveň si uplatnil aj zákonný úrok z omeškania, a to zo splátok už splatných odo dňa ich splatnosti do 10.11.2010.

Na výzvu súdu predložil žalobca presnú špecifikáciu jednotlivých splátok úveru rozčlenenú na istinu a úrok a výpočet jednotlivých položiek dlžnej sumy spolu s prehľadom pohybov na úverovom účte žalovaného.

Uznesením č.k. 3C/40/2014-51 zo dňa 13.6.2014 súd ustanovil žalovanému opatrovníka vzhľadom na jeho zdravotný handicap, a to O. E., ktorú žalovaný splnomocnil aj na úkony pri uzatváraní zmluvy, na základe ktorej si žalobca uplatňuje nárok v tomto konaní.

Podaním doručeným súdu dňa 26.6.2014 do konania na podporu odporcu vstúpil ako vedľajší účastník Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ. O prípustnosti jeho vstupu do konania súd na základe námietky navrhovateľa rozhodol uznesením č.k. 3C/40/2014-58 zo dňa 21.7.2014. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 8Co/280/2014-113 zo dňa 11.3.2015, ktorý napadnuté uznesenie potvrdil.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k návrhu tento návrh zamietnuť, a to z dôvodu premlčania uplatňovaného nároku. Navrhovateľ mohol prvý krát svoje právo vykonať odo dňa nasledujúceho po splatnosti tej ktorej splátky, ale žalobu podal až po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby.

Žalovaný ani jeho opatrovník sa k návrhu nevyjadrili.

Súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach. Keďže v danom prípade ide o drobný spor (teda o vec, predmetom ktorého nie je suma presahujúca 1 000 eur), súd v zmysle § 115a ods. 2 O.s.p. nenariaďoval pojednávanie, ale dňa 21.4.2014 vyvesil na úradnú tabuľu súdu oznámenie, že dňa 5.5.2015 bude vo veci vyhlásený rozsudok a v tento deň ho aj vyhlásil.

Súd na základe vykonaného dokazovania, najmä výsluchom žalovanej v 2. rade, písomnými vyjadreniami žalobcu a vedľajšieho účastníka a listinnými dôkazmi - najmä zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 2.2.2006, Všeobecnými obchodnými podmienkami, oznámením o postúpení pohľadávok zo dňa 15.10.2012, výzvou k úhrade zo dňa 15.10.2012, zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 a prílohami k nej zistil tento skutkový stav:

Žalovaný uzavrel so Slovenskou sporiteľnou, a.s. dňa 24.11.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 21 800,-Sk, t.j. 723,63 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať splátkami vo výške 597,-Sk mesačne vždy do 10. dňa v mesiaci. Úroková sadzba bola dohodnutá na 17,30 % ročne, poplatok za správu úveru vo výške 50,-Sk mesačne, splatnosť prvej splátky dňa 10.12.2005 a poslednej splátky dňa 10.11.2015, ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 10,44 %. Žalovaný uhrádzal splátky úveru nasledovne - dňa 10.11.2005 vo výške 597,-Sk, dňa 10.1.2006 vo výške 597,-Sk, dňa 10.2.2006 vo výške 40,30 Sk, dňa 24.2.2006 vo výške 556,70 Sk, dňa 10.3.2006 vo výške 186,30 Sk, dňa 24.4.2006 vo výške 1 005,70 Sk, dňa 10.5.2006 vo výške 244,30 Sk, dňa 28.8.2006 vo výške 2 139,70 Sk, dňa 10.9.2006 vo výške 596,-Sk, dňa 10.10.2006 vo výške 19,30 Sk, dňa 26.10.2006 vo výške 576,70 Sk, dňa 26.3.2007 vo výške 2 765,30 Sk, dňa 30.10.2007 vo výške 2 070,-Sk a dňa 15.5.2008 vo výške 5 470,-Sk, teda celkovo 16 864,30 Sk, čo predstavuje 559,79 eur, z ktorých na istinu bola započítaná suma 516,60 eur a na úrok z omeškania bola započítaná suma 43,20 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2011 bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní postúpená spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. na žalobcu.

Súd po vykonanom dokazovaní a po zhodnotení dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti dospel k názoru, že návrh nie je dôvodný.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 506 ObZ ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 23a ods. 1 zák. č. 634/92 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Je nepochybné, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere. Uvedený typ zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Základné práva a povinnosti sa teda odvodzujú z § 497 a nasl. ObZ. Na druhej strane je tiež zrejmé, že žalovaný v danom prípade pri podpise zmluvy vystupoval ako fyzická osoba, ktorá úverom zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ (čo vyplýva aj z jeho označenia v zmluve), kým právny predchodca žalobcu konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Išlo pritom o typovú zmluvu, teda zmluvu, ktorá je pripravená na predtlačenom formulári, do ktorého sa vypisujú iba meniace sa údaje, pričom jej obsah nemohol žalovaný podstatným spôsobom meniť. Aj keď v znení účinnom do 1.1.2008 OZ obsahoval § 52 ods. 1 OZ iba demonštratívny výpočet spotrebiteľských zmlúv, v zmysle v tom čase platného § 23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa za spotrebiteľskú zmluvu treba považovať každú zmluvu uzavretú podľa OZ alebo ObZ, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Vzhľadom na túto skutočnosť a vzhľadom na povahu zmluvných strán mala táto zmluva spotrebiteľský charakter. Za tohto stavu potom jednotlivé práva a povinnosti zmluvných strán nemôžu byť v rozpore s úpravou § 52 a nasl. OZ a keďže svojou povahou ide o spotrebiteľský úver, takáto zmluva musí mať aj náležitosti zákona č. 258/2001 Z.z.

Súd sa v prvom rade zamerá na posúdenie premlčania, na ktoré je v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. účinný od 1.5.2014 súd povinný prihliadať na premlčanie ex offio, teda aj bez námietky účastníka alebo vedľajšieho účastníka (ktorý ju vzniesol). V zmysle výkladu Sekcie legislatívy MS SR sa má toto ustanovenie aplikovať režimom okamžitej aplikability procesných noriem, t.j. na všetky prípady v čase rozhodovania a z tohto dôvodu nebolo zavedené ani osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy. Spornou otázkou sa v danom prípade javí posúdenie, podľa ktorého právneho predpisu je potrebné posúdiť namietané premlčanie, teda či je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného alebo Občianskeho zákonníka.

Súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Zmluva uzavretá v danom prípade je však v zmysle vyššie uvedeného zároveň aj zmluvou spotrebiteľskou.

Je pravdou, že názory na aplikáciu OZ alebo ObZ na otázku premlčania v spotrebiteľských vzťahoch nie sú jednotné. Súd sa v tomto prípade na základe nižšie uvedených úvah priklonil k názoru, že na otázku premlčania je v danom prípade potrebné aplikovať ustanovenia OZ, ktorý názor sa aj z úradnej činnosti súdu javí ako väčšinový.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (ako napr. premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z.z. (1.4.2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly ObZ oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Uvedenému názoru nasvedčuje aj novoprijatá právna úprava § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Aj keď táto úprava je účinná až od 1.4.2015, súd ju použil ako interpretačnú pomôcku pri aplikovaní jednej z dvoch vyššie uvedených právnych úprav premlčania.

Premlčacia doba začína plynúť od dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V zmysle cit. § 506 ObZ je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Z predloženého výpisu z úverového účtu žalovaného je zrejmé, že tento uhrádzal jednotlivé splátky v rôznych výškach a zväčša aj oneskorene (prvé omeškani nastalo už so zaplatením časti splátky č. 3). So zaplatením splátky splatnej 10.5.2006 bol žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace a zároveň bol v omeškaní so zaplatením 2 splátok, podobne so splátkou splatnou dňa 10.11.2006, ktorú žalovaný doplatil jednou väčšou sumou dňa 26.3.2007 (táto však nepostačovala na medzičasom vzniknutý dlh). Následne žalovaný uhradil už iba sumu vo výške 2 070,-Sk dňa 30.10.2007 a dňa 15.5.2008 sumu vo výške 5 470,-Sk, teda so všetkými ostatnými splátkami bol v omeškaní viac ako 3 mesiace a zároveň bol v omeškaní s viac než dvomi splátkami.

Najneskôr počítajúc od splátky splatnej v 10.11.2006 teda žalovaný naplnil dôvod, pre ktorý mohol právny predchodca žalobcu odstúpiť od zmluvy v zmysle § 506 ObZ. Ak by sme zobrali do úvahy dlhšiu lehotu upravenú v § 506 ObZ, teda omeškani s jednou splátkou aspoň tri mesiace (čo by bolo v prospech žalobcu), najneskôr 11.2.2007 (3 mesačné omeškani so splátkou splatnou v novembri 2006) mohol odstúpiť od zmluvy a teda týmto dňom mu najneskôr začala plynúť premlčacia doba. Súdu je zrejmé, že v bežnom živote pri úverových zmluvách dochádza aj k omeškaniam s platením splátok a banky vychádzajúc v ústrety klientom umožnia splácať úver aj pri určitom omeškaní dlžníka, ak toto doplatí v reálne určenom čase. Takisto určite nie je ani v záujme dlžníka zosplatenie či odstúpenie od zmluvy hneď pri prvom jeho omeškaní. Na druhej strane však nezodpovedá odbornej starostlivosti veriteľa, ak nechá úver „bežať“ takmer 5 rokov od momentu naplnenia dôvodu na odstúpenie od zmluvy, najmä za situácie ako v tomto prípade, ak od poslednej splátky do postúpenia pohľadávky uplynulo viac ako 3,5 roka.

Odhliadnuc od uvedených skutočností, konečná splatnosť úveru bola stanovená na 10.11.2010, teda najneskôr týmto dňom mal byť úver splatený a ak nebol, bolo veriteľovi známe, že dlžník je v omeškaní s jeho splatením, pričom bola známa aj výška zostávajúceho dlhu. Ak by súd zobral do úvahy pre účely začiatku premlčania až tento dátum, trojročná premlčacia lehota by začala plynúť dňa 11.11.2010 a uplynula dňa 10.11.2013. Návrh bol súdu doručený dňa 29.1.2014, teda po uplynutí tejto lehoty. Aj pri zohľadnení tohto plynutia času, ktoré je z hľadiska žalobcu najviac v jeho prospech (vzhľadom na najneskorší možný začiatok plynutia premlčacej doby), je nárok žalobcu premlčaný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaný ako úspešný účastník by mal právo na náhradu trov konania, ale žiadne si neuplatnil, preto súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov nepriznal.

Vedľajší účastník vystupoval na strane žalovaného, teda úspešného účastníka, ktorý má právo na náhradu trov konania voči žalobcovi. Právny zástupca vedľajšieho účastníka si uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 69,77 eur pozostávajúce z odmeny za 3 úkony právnej pomoci - prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie na súd - odmena za 1 úkon 18,26 eur, vyjadrenie k odvolaniu žalobcu proti uzneseniu o prípustnosti vedľajšieho účastníka - odmena za tento úkon 9,13 eur a 3 x režijný paušál vo výške 8,04 eur. Vedľajší účastník namietol premlčanie nároku. Táto námietka sa ukázala ako dôvodná, teda aj vedľajší účastník svojou aktivitou prispel k výsledku konania. Keďže aj vedľajší účastník ma nepochybne právo nechať sa právne zastúpiť, trovy jeho právneho zastúpenia považoval s prihliadnutím na vyššie uvedené okolnosti daného prípadu za účelné a zaviazal navrhovateľa na ich náhradu vedľajšiemu účastníkovi, a to vo výške uplatnenej vedľajším účastníkom, keďže tieto boli uplatnené v súlade s § 10 ods. 1 v spojení s § 13a ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 písm. b) vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.